

בס"ד. שיחת יום שמחת תורה ה'תשי"א.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה.

א. ידוע — בשם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע — שלאחרי שמחת תורה מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו".

— בהמשך וככה³ מובא שהענין ד"ויעקב הלך לדרכו" מתחיל במוצאי יום הכיפורים: "העבודה שאחר התשובה דיום הכיפורים עז"נ ויעקב הלך לדרכו"⁴,

אלא, שהמדובר שם הוא בענין "ויעקב הלך לדרכו" בנוגע לעבודה בעניני התומ"צ, כי, ביום הכיפורים נעשית הסליחה ומחילה על העוונות דכל השנה, ולאח"ז מתחילה ההליכה "בדרך התורה והמצוות להיות בבחי' סור מרע ועשה טוב",

ואילו הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" בנוגע לעבודה בעניני העולם, עובדין דחול — מתחיל לאחרי כללות העבודה דמועדי חודש תשרי,

כי, גם העבודה שלאחרי יום הכיפורים [החל מד' הימים שבין יום הכיפורים לסוכות (שהם כנגד ד' אותיות שם הוי"ו)⁵], ועאכו"כ חג הסוכות, שמיני עצרת ושמחת תורה] היא בעניני קדושה, תורה ומצוות⁶,

[ומהחילוקים שביניהם — שהעבודה דראש השנה ויום הכיפורים שייכת לתיקון והשלמת עניני העבודה דשנה שעברה, הן בנוגע לקבלת עול, ענינו של ראש השנה, והן בנוגע לסליחה ומחילה, ענינו של יום הכיפורים, ואילו העבודה ממוצאי יום הכיפורים עד לאחרי שמחת תורה, היא התחלת העבודה דהשנה החדשה],

היער (רש"פ)*.

(5) סה"מ תשי"א ע' 42. וראה ספר פוקח עורים (מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' תנד). סה"ש תרפ"ט ע' 25. וש"נ.

(* הנחת ר' שלמה פריידעט ממאמרו של אדמו"ר הזקן בשנת תקנ"א (וראה אוה"ת שה"ש כרך א) ע' קפח ואילך. וראה גם ד"ה זה דש"פ נצבים תשי"ד (סה"מ תשי"ד ע' 177 ואילך)).

(1) לשון הכתוב — ויצא לב, ב.

(2) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' קצד: "וכן ה' נוהג הוד כ"ק אאמ"ר . . אחרי הסעודה הגדולה (דשמחת) . . ה' מתחיל לומר הנה עתה הגיע עת ויעקב הלך לדרכו כו". וראה סה"מ תשי"א ע' 240. סה"ש תרצ"ו ע' 43. וש"נ.

(3) תרל"ז — רפצ"ו.

(4) ושם: "כמ"ש מזה בר"ה כתפוח בעצי

ורק לאחרי סיום כל מועדי חודש תשרי — במוצאי שמחת תורה — מתחילה העבודה בעניני העולם, עובדין דחול⁶.

ב. והנה, כאשר עושה חשבון בנפשו אודות אופן עבודתו במשך חודש תשרי — מתעוררת אצלו שאלה: במה ("מיט וואָס") יוצא הוא לילך לדרכו לעבודת כל השנה?

והמענה לזה — שהכח על ההליכה לדרכו לעבודת כל השנה, הוא, ע"י ההתקשרות אל הרבי:

ידוע⁷ שהמשכת החיות לכל בני הוא מ"ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בחי' ראש ומוח", בדוגמת המשכת החיות דאברי הגוף מהמוח שבראש, אשר, העיקר בזה הוא שלא יהי' הפסק ח"ו בין אברי הגוף אל הראש, אלא כל אברי הגוף יהיו מקושרים אל הראש, שאז נשפע החיות מהמוח שבראש לכל אברי הגוף, ולכן צריכים להיות מקושרים אל הרבי, שהוא הראש, ועל ידו נשפע חיות לכל המקושרים אליו⁸.

ומזה מובן גם בנדוד⁹ — שע"י ההתקשרות אל הרבי נמשכת גם הנתינת כח לעבודה ד"ויעקב הלך לדרכו" במשך כל השנה בעובדין דחול.

ג. ויש לקשר זה עם קריאת היום בתורה — פרשת ברכה: בחלק הפרשה ד"שלישי" — העלי' הכי חשובה,

— ע"פ קבלה, העלי' הכי חשובה היא ששי (כדאיתא בכתבי האריז"ל¹⁰), אבל ע"פ נגלה, העלי' הכי חשובה היא שלישי¹¹, וכיון שרוצים וצריכים שכל הענינים יומשכו למטה מעשרה טפחים באופן גלוי, מדגישים את החשיבות ע"פ נגלה דוקא —

נאמר: "וליוסף אמר מבורכת הוי' ארצו ממגד שמים מטל ומתהום רובצת תחת וגו'"¹², והולך ומפרט ריבוי ענינים בברכתו של יוסף. ויש לומר הרמז בזה — שע"י ההתקשרות ליוסף ("וליוסף אמר"), כ"ק מו"ח אדמו"ר ששמו (הראשון) יוסף, נמשכת ברכתו של הקב"ה

(9) ראה שער הכוונות ענין קריאת ס"ת דרוש ב (פע"ח שי"ח פי"ט. ועוד) הובא בבאה"ט או"ח סו"ס רפב. וראה מג"א שם סק"ט (מזח"ג קסד, ב).
(10) ראה גיטין ס, רע"א. רמב"ם הל' תפלה פי"ב הי"ח. טושו"ע או"ח סקל"ו ובנ"כ.
(11) לג, יג.

(6) ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 266 ואילך.
(7) ראה תניא פ"ב.
(8) אף שגם הפושעים ומורדים כו' מקבלים חיות מראשי אלפי ישראל — מבחי' אחריים (תניא שם).

(לא רק בעניני "שמים", אלא) גם בעניני ארץ ("מבורכת הוי' ארצו"), מלשון ארציות, גשמיות וחומריות, שזוהי העבודה בעניני העולם, עובדין דחול; ולא רק המשכת הברכה משם אלקים, בגימטריא הטבעי¹², אלא גם המשכת הברכה משם הוי' ("מבורכת הוי' ארצו"), שלמעלה מהטבע.

יש להוסיף בדיוק לשון הכתוב "וליוסף אמר מבורכת ה' ארצו", לא "ארץ" סתם, אלא "ארצו" דייקא — ש"ארץ" הוא מלשון רצון¹³, ו"ארצו" הוא הרצון שלו, של יוסף — שבזה מרומזו שצריכים להניח ("אָוועקלייגן") את הרצונות שלו ("די אייגענע רצונות") ולהתמסר לרצונו של הרבי ("ארצו", של יוסף).

וע"י ההתמסרות לרצונו של הרבי ("ארצו") נמשכת ברכת ה' ("מבורכת ה'") בכל הענינים, "ממגד שמים מטל ומתהום רובצת תחת וגו'" (כנ"ל), ובעיקר — הברכה בנוגע להתקשרות אל הרבי, שזהו השכר הכי גדול, "שכר מצוה מצוה"¹⁴ ("שכר מצוה היא המצוה בעצמה"¹⁵).

*

ד. כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן משקה¹⁶ לכל השלוחים בערי השדה ובירכם בהצלחה בשליחותם בערי השדה, ואמר:

"שדה" — מורה (בדרך כלל) על קליפה, שלכן נקרא "עשו" בשם "איש שדה"¹⁷. ואעפ"כ, שלח כ"ק מו"ח אדמו"ר שלוחים למקומות כאלה שהי' קורא להם בשם "ערי השדה" [בין אם הוא בעצמו נתן שם זה, או ששם זה נתקבל אצלם], כדי לפעול בשליחותו גם ב"שדה".

[לא' ששמו יעקב, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ויעקב הלך לדרכו"].

ה. כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל לא' מהו מספר תלמידיו ומחונכיו, וכשהשיב שמספרם הוא פ"ו, אמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מספר פ"ו הוא מספר נעלה, להיותו הגימטריא דשם אלקים. אבל, מוטב שיהיו תלמידיך ומחונכיך כהמספר דשם צבאות, שכן, אע"פ

15) תניא רפ"ז. שם פל"ט (נב, ב).
16) כן נתן משקה לכו"כ אנשים, ולאחדים מהם אמר איזה ענין פרטי (המו"2).
17) תולדות כה, כז. וראה אוה"ת עה"פ (קלט, סע"ב ואילך).

12) פרס שיי"ב פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו (ד"ה והמרגיל — קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. ועוד.
13) ראה ב"ר פ"ה, ח ובמת"כ שם.
14) אבות פ"ד מ"ב.
15) ראה ב"ר פ"ה, ח ובמת"כ שם.

שבנוגע לשמות יתכן ששם אלקים הוא נעלה יותר משם צבאות¹⁸, מ"מ, מספרו של שם צבאות הוא בריבוי מופלג לגבי המספר דשם אלקים.

(והוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א:) בשמחת תורה אין מקום לחשוש מפני ענינים של ישות (מצד ריבוי התלמידים). — ישות, לא שייך אף פעם, אלא הכוונה היא להרגש הישות, שבשמחת תורה אין לחשוש מזה.

ו. כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן משקה לכו"כ בחורים ובירכם בשידוכים הגונים, ואמר:

שידוך הגון קשור ושייך להכנות לביאת המשיח ("מ'רעדט דאָך אַלץ וועגן הכנות צו משיחין"), כמארוז"ל¹⁹ "אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף" ("אוצר ששמו גוף"²⁰), ע"י שידוך הגון והקמת בית בישראל.

ז. כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן משקה לכל תלמידי הישיבה, ואמר: על הפסוק²¹ "ושננתם לבניך" איתא בספרי²² "לבניך אלו התלמידים . . שהתלמידים קרויים בנים". — מצינו בגמרא²³ הלשון "כל המלמד את בן חבירו תורה . . כאילו ילדו", אבל בספרי הלשון הוא ש"התלמידים קרויים בנים"²⁴.

והנה, אמרו חז"ל²⁵ "יפה כח הבן מכח האב". וא' הפירושים בזה²⁶ — שהענין ד"יפה כח הבן" גופא הוא "מכח האב", ע"ז שהבן מקושר אל האב.

ובנוגע לעניננו — הכח של התלמידים ("יפה כח הבן") למלא את השליחות הגדולה שהוטלה עליהם, הוא, "מכח האב", ע"י ההתקשרות אל הרבי.

ח. כ"ק אדמו"ר שליט"א המשיך לדבר בנוגע לתלמידי הישיבה, ואמר:

23) סנהדרין יט, ב. הובא בפרש"י עה"ת במדבר ג, א.
24) ראה לקו"ש ח"ט ע' 33 ואילך. חכ"ג ע' 8 ואילך.
25) שבועות מח, סע"א. וש"נ.
26) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 222. וש"נ.

18) ראה שבועות לה, ב.
19) יבמות סב, סע"א. וש"נ.
20) פרש"י שם.
21) ואתחנן ו, ז.
22) הובא בפרש"י עה"פ.

איתא בגמרא²⁷ ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח וסנחריב גוג ומגוג, היינו, שמצדו של חזקי' הי' יכול להיות הגילוי דמשיח, ואצלו האיר בחי' משיח (אלא שמאיזו סיבה לא בא הדבר לידי פועל)²⁸.

ובהמשך הסוגיא²⁹ מספרת הגמרא אודות פעולתו של חזקי' לבטל הענינים הבלתי-רצויים דסנחריב — "חובל עול מפני שמן³⁰.. חובל עול של סנחריב מפני שמנו של חזקיהו שהי' דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.. בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היו בקיאין בהלכות טומאה וטהרה".

והענין בזה — שרצונו של סנחריב הי' לפגוע בעיקר בתינוקות של בית רבן, וכנגד זה עמד חזקי', מבלי להתחשב בשום דבר, גם לא בדעת שאר חברי הסנהדרין שלא היו סבורים כמותו³¹, והתמסר ללמוד תורה עם תינוקות של בית רבן, ובאופן שיהי' נרגש אצלם שלימוד התורה הו"ע שלמעלה מהשכל — שזהו הדיוק בלימוד "הלכות טומאה וטהרה" דוקא, ש"דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן, ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעתו" (כמ"ש הרמב"ם³²).

ועד"ז בנוגע לחזקי' שבדורנו — כ"ק מו"ח אדמו"ר — שלא התחשב בשום דבר, גם כאשר שאר גדולי ישראל היו סבורים שבענינים מסויימים צריכים לוותר כו', אלא התמסר לפעול בנוגע ללימוד התורה ע"י תינוקות של בית רבן, וללמדם שהתורה היא למעלה מהשכל וכו'. ולכן, מצדו הי' יכול להיות הגילוי דמשיח, ואצלו האיר בחי' משיח. וכאשר התלמידים ימלאו את הכוונה שלו — תהי' זו ההכנה וההכשרה לכך שהרבי יוליכנו לגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו אמן.

*

ט. כ"ק אדמו"ר שליט"א המשיך לבאר הפסוק "וליוסף אמר מבורכת ה' ארצו וגו'" (בהמשך להמדובר לעיל שע"י ההתקשרות ליוסף נמשכת ברכת ה' בכל הענינים), וביאר בפרטיות כל הפסוקים שבברכתו של יוסף, והמשיך לבאר הענין ד"ויראהו ה' גו' עד הים האחרון"³³,

(31) ראה סנהדרין כו, א.

(32) סוף הלי' מקוואות וספר טהרה.

(33) ברכה לד, א"ב.

(27) סנהדרין צד, א.

(28) ראה גם לקו"ש ח"כ ריש ע' 520.

(29) סנהדרין שם, ב.

(30) ישע"י יו"ד, כו.

ש"הראהו³⁴ הקב"ה (למשה) כל המאורעות שעתידין לאירע לישראל עד שיחיו המתים³⁵.

*

י. לאחרי ברכת המזון אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

חורף טוב, בריא ושמח, ושנשמע רק בשורות טובות. שכל אחד ואחד — מכל הסוגים — יצליח בענינו הוא: תלמידים ויושבי אוהל יצליחו בענינם הם, ובעלי עסקים בענינם הם. והעיקר — שהרבי שליט"א³⁶ יוליכנו לקראת משיח צדקנו, לארץ ישראל, לגאולה האמיתית והשלימה.

לאחרי תפלת ערבית אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:
השי"ת יעזור ויצליח בעבודה ד"ויעקב הלך לדרוכו".

36) ע"ד הלשון הרבי שליט"א אודות אדמו"ר מוהרי"צ (לאחרי ההסתלקות) — ראה תו"מ ח"א ע' 27 בהערה. ע' 83. ע' 139.

34) ספרי ופרש"י עה"פ.
35) חסר כל הענין (המו"ז).